

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 19.05.1978, sp. zn. 2 Tz 14/78, ECLI:CZ:NS:1978:2.TZ.14.1978.1

Číslo: 5/1979

Právní věta: Inventurní soupisy, jimiž se zachycuje skutečný stav hospodářských prostředků, je třeba považovat za výkazy sloužící ke kontrole národního hospodářství ve smyslu ustanovení § 125 a 126 tr. zák. o trestných činech narušování řízení, plánování a kontroly národního hospodářství. Nepravdivý údaj v inventurním soupisu, v jehož důsledku nemohl být odhalen výrazný schodek vzniklý na kontrolované provozovně, je údajem o závažné skutečnosti ve smyslu § 125 a 126 tr. zák. Vedoucí inventurní komise je odpovědným pracovníkem ve smyslu ustanovení § 126 tr. zák. Jednání spočívající v nedbalém provedení inventury, v jehož důsledku nebyl odhalen schodek, nelze posoudit jako trestný čin porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 130 tr. zák., poněvadž škoda, která nebyla odhalena, není následkem takového jednání, ale vznikla již předtím.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 19.05.1978

Spisová značka: 2 Tz 14/78

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Narušování řízení, plánování a kontroly národního hospodářství, Odpovědný hospodářský pracovník, Porušování povinnosti v provozu socialistické organizace

Předpisy: 140/1961 Sb. § 125

§ 126

§ 130

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem okresního soudu v Jindřichově Hradci z 9. 8. 1977 sp. zn. 1 T 237/77 byl obviněný podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěn obžaloby, kterou mu bylo kladeno za vinu, že dne 24. 11. 1975 jako vedoucí inventurník Lidového spotřebního družstva Jednota Jindřichův Hradec, V Nové Bystrici v prodejně č. 224 napsal do inventurního soupisu zboží i nábytek, který měl být dodán Státnímu statku v Nové Bystrici, přičemž takto postupoval na základě pouhého sdělení vedoucího prodejny J. R., aniž si ověřil pravdivost jeho tvrzení, a touto nedbalostí umožnil zakrýt schodek v částce 49 280 Kčs, představující hodnotu nábytkových kusů, které tehdy Státnímu statku v Nové Bystrici dodány nebyly, a znemožnil tak zjistit skutečný stav hospodaření prodejny, takže později, po sebevraždě J. R., bylo prakticky znemožněno vymáhání konečného schodku, který vyšel najevo při předávací inventuře k 11. 1. 1977, a že tak spáchal trestný čin porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 130 odst. 1, 2 tr. zák.

Tento rozsudek okresního soudu v Jindřichově Hradci napadl prokurátor odvoláním, které bylo usnesením krajského soudu v Českých Budějovicích z 17. 10. 1977 sp. zn. 2 To 865/75 podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR zrušil Nejvyšší soud ČSR rozhodnutí soudů obou stupňů a přikázal okresnímu soudu, aby věc znovu pojednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Při právním posouzení skutku obviněného okresní soud správně rozpoznal, že není naplněna skutková podstata trestného činu porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 130 odst. 1 tr. zák., který v jednání obviněného spatřovala obžaloba. Tento trestný čin totiž předpokládá, že trestné jednání podle § 130 odst. 1 tr. zák. mělo za následek způsobení poruchy v hospodářském provozu nebo v hospodářské činnosti socialistické organizace nebo větší škodu na majetku, který je v socialistickém vlastnictví. Jednání obviněného však nepřivedlo žádný z uvedených následků. Obviněný nedbalým postupem při provádění inventury zavinil jen to, že nebylo odhaleno manko v částce 49 280 Kčs, tedy škoda, která vznikla v prodejně již předtím, než obviněný začal provádět inventuru. Tato škoda není následkem jednání obviněného. Proto nepřichází v úvahu posoudit jednání obviněného podle ustanovení § 130 odst. 1 tr. zák. o trestném činu porušování povinnosti v provozu socialistické organizace.

Naproti tomu však nelze souhlasit s názorem okresního soudu, že zjištěné jednání obviněného není ani jiným trestným činem. Okresní soud pochybil, když přestože došel k závěru, že obviněný svým jednáním porušil hospodářskou kázeň, se blíže nezabýval otázkou, jaké úkoly při výkonu své funkce vedoucího inventarizační komise měl plnit ve vztahu k hospodářské činnosti prodejny, na které byl povinen v rámci své pracovní činnosti provést inventuru hospodářských prostředků. V tomto směru je třeba vycházet z ustanovení vyhlášky federálního ministerstva financí č. 155/1971 Sb., o inventarizacích hospodářských prostředků, vydané podle § 35 odst. 3 zák. č. 21/1971 Sb., o jednotné soustavě sociálně ekonomických informací. Podle § 13 odst. 1 této vyhlášky je účelem inventarizace zabezpečit úplné a správné zjištění skutečných stavů hospodářských prostředků, přičemž podle § 27 odst. 1 cit. vyhlášky se skutečné stavy hospodářských prostředků, u nichž se provádí fyzická inventura, zachytí v inventurních soupisech, které pak jsou podkladem pro zjištění hospodářských výsledků organizace a též k případnému zjištění inventurních rozdílů (§ 40 odst. 2 cit. vyhlášky). Z těchto právních předpisů vyplývá, že inventarizace hospodářských prostředků je činnost, kterou se kontroluje stav hospodářských prostředků organizace a věcná správnost účetnictví. Inventurní soupisy, jimiž se zachycují skutečné stavy hospodářských prostředků, jsou pak informací o hospodářských ukazatelích, které slouží především ke kontrole hospodářské činnosti socialistické organizace. Proto je třeba inventurní seznamy považovat za výkazy sloužící ke kontrole národního hospodářství ve smyslu ustanovení § 125 a 126 tr. zák. o trestných činech narušování řízení, plánování a kontroly národního hospodářství. Obviněný tím, že na podkladě pouhého tvrzení vedoucího prodejny J. R., že dodal Státnímu statku v Nové Bystřici nábytek v ceně 49 280 Kčs, což ale neodpovídalo pravdě, tento nábytek, aniž si tvrzení J. R. prověřil, pojal do inventurního soupisu, porušil ustanovení § 17 odst. 3 již výše citované vyhlášky č. 155/1971 Sb., podle něhož dokladová inventura hospodářských prostředků záleží v prověření správnosti stavu na základě dokladů, které ověřují skutečný stav pohledávek. Při postupu odpovídajícím tomuto předpisu, měl obviněný, jak to také sám doznal a jak to také potvrdil jako svědek vedoucí oddělení inventarizace Jednoty Jindřichův Hradec B. K., požadovat na vedoucím prodejny, aby mu předložil dodací list týkající se nábytku, který měl být podle jeho tvrzení Státnímu statku v Nové Bystřici dodán a teprve na základě něho mohl obviněný uvedený nábytek zapsat do soupisu nevyfakturovaných dodávek zboží. Když to neučinil a nábytek v ceně 49 280 Kčs pojal do inventurního soupisu bez jakéhokoliv dokladu, z nedbalosti (úmyslné zavinění nebylo prokázáno) uvedl ve výkazu sloužícím ke kontrole národního hospodářství nepravdivý údaj, přičemž tento údaj se týká závažné skutečnosti ve smyslu § 126 tr.

zák. vzhledem k významu, jaký má řádné provedení inventury pro řídicí orgány socialistického obchodu i k výši schodku, který v důsledku nedbalého postupu obviněného při inventuře nebyl odhalen.

Obviněný vyhotovoval inventurní soupis z titulu svého pracovního zařazení jako vedoucí inventarizační komise. Byl proto odpovědným pracovníkem ve smyslu § 126 tr. zák.

Z uvedeného vyplývá, že v jednání obviněného zjištěném okresním soudem jsou naplněny všechny zákonné znaky trestného činu narušování řízení, plánování a kontroly národního hospodářství podle § 126 tr. zák. spáchaného z nedbalosti, jímž měl být obviněný uznán vinným. Okresní soud tedy nesprávně postupoval, když měl za to, že zjištěný skutek není trestným činem a obviněného proto obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř. zprostil.